

Trygghet, ansvar och respekt på
Kyrkebyskolan 2018/2019

Åk 4-6 grundskola och grundsärskola

Årlig plan mot diskriminering, trakasserier och
kränkande behandling

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	0
Bakgrund.....	1
Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	1
Vision.....	2
Ordlista.....	3
Skolans arbete - ansvarsfördelning	4
Kontaktpersoner inom skolan	5
Kartläggning av grundskolan, grundsärskolan och grundsärskolans träningskoleinriktning under läsåret 2017-2018.....	5
Sammanfattning av svaren på enkäterna, 2017-2018	6
Analys av grundskolan och grundsärskolan under läsåret 2017-2018.....	9
Åtgärder som fått positiv effekt för trivseln och tryggheten:	9
Kartläggningen visade också att följande åtgärder inte har gett tillräcklig effekt eller behöver utformas på ett annat sätt:	11
Mål samt främjande och förebyggande åtgärder för läsåret 2018-2019	11
Mål.....	12
Övergripande främjande och förebyggande åtgärder.....	12
Kränkande behandling	14
Främjande och förebyggande åtgärder:.....	14
Trakasserier och sexuella trakasserier.....	15
Främjande och förebyggande åtgärder:.....	15
Diskrimineringsgrunderna	15
Kön.....	15
Könsöverskridande identitet eller uttryck	15
Etnisk tillhörighet.....	16
Religion eller annan trosuppfattning.....	16
Funktionsvariation	16
Sexuell läggning.....	17
Ålder.....	17
Delaktighet – förankring - information.....	17
Kompetensutveckling.....	18
Uppföljning och utvärdering.....	18
Stödfrågor vid utvärderingen av planens mål och åtgärder	19
Frågeställningar som undersöker skolans verksamhet.....	19
Frågeställningar som analyserar skolans verksamhet	20
Framåt	20
Uppmärksamma – utreda – dokumentera – åtgärda och följa upp diskriminering, trakasserier och kränkande behandling mellan elever	20

BILAGA 1.....	21
BILAGA 2.....	23
BILAGA 3.....	25
BILAGA 4.....	25
Kontakter för mer information.....	27

Bakgrund

Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är olagliga handlingar. I skolan är trygghet och studiero grundförutsättningar för utveckling och lärande. För att stärka dessa grunder och de rättigheter varje människa har till sin egen okränkbarhet har vi två lagar.

Diskrimineringslagen (2008:567) har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Lagen omfattar även förbud mot sexuella trakasserier och trakasserier som har samband med diskrimineringsgrunderna. Skolan är enligt lag skyldig att arbeta med aktiva åtgärder för att motverka all form av diskriminering (Kap 2 och 3). Detta arbete ska dokumenteras.

Skollagen (kap 6) anger att kränkande behandling av barn och elever är förbjudet.

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Alla skolor ska bedriva ett målinriktat arbete för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. En plan för arbetet mot kränkande behandling måste enligt lagen upprättas. Där ska det tydligt framgå vilka insatser skolan gör för att skapa en trygg skola med en god arbetsmiljö för alla.

Det ska även finnas riktlinjer och rutiner som klargör hur verksamheten motverkar samt agerar om diskriminering eller någon form av trakasserier påstås ha inträffat. Här ska det framgå hur skolan bedriver ett fortlöpande arbete med aktiva åtgärder.

Skolans plan ska innehålla en redogörelse för vilka främjande och förebyggande åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under läsåret vad gäller diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. En uppföljning, utvärdering och analys av dessa åtgärder ska finnas med i planen för efterföljande år.

Arbetet med de aktiva åtgärderna bedrivs på skolan i fyra steg och omfattar kränkande behandling, trakasserier och samtliga diskrimineringsgrunder. Detta sker utifrån ett aktivt och ständigt pågående arbete enligt cirkelmodellen, se nedan.

De fyra stegen som skolans personal ska bedriva

1. Undersöka den egna verksamheten för att upptäcka om det finns risker för kränkning, diskriminering, trakasserier – inklusive sexuella trakasserier – eller repressalier samt andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter. Det kan både vara reella, faktiska hinder och hinder i form av attityder, normer och strukturer.
2. Analysera orsakerna till de risker och hinder som har upptäckts.
3. Åtgärda – genomföra åtgärderna för att förebygga kränkning, diskriminering och trakasserier, detta för att främja lika rättigheter och möjligheter.
4. Följa upp och utvärdera arbetet.

I planen ska det finnas med rutiner för hur man åtgärdar situationer där kränkningar eller trakasserier skett och hur sådana händelser dokumenteras. Det ska tydligt framgå hur ansvaret för olika åtgärder är fördelat mellan rektor och personalen i skolan.

Samverkan med elever, vårdnadshavare och personal är obligatorisk och kan ske med representanter från olika grupper.

Vision

Vår skolas vision är en skola där alla trivs och utvecklas. Vi arbetar för att motverka alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Vår målsättning är att ha en god arbetsmiljö där alla bemöts med respekt och känner trygghet, trivsel och arbetsglädje.

Ordlista

Diskriminering: När skolan behandlar någon, elev eller vuxen, sämre än andra på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller ålder.

Direkt diskriminering: En person missgynnas genom att han eller hon behandlas sämre än andra.

Indirekt diskriminering: Skolan missgynnar genom att förutsätta att alla bör behandlas lika.

Trakasserier: Handlingar som kränker en annan persons värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna ovan. Både elever och personal kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Sexuella trakasserier: Kränkande handlingar som har sexuell anspelning.

Kränkande behandling: När en persons uppträdande kränker en annan persons värdighet utan att kränkningen har samband med diskrimineringsgrunderna ovan. Kränkningar är ofta ett uttryck för makt eller förtryck.

Kränkningar kan vara:

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosocial (utfrysning, blickar)
- Texter och bilder (lappar, foto, sms)

Mobbning är när en eller flera personer vid upprepade tillfällen medvetet kränker någon. De som mobbar utövar sin makt över den de ger sig på.

Det är den utsatte eleven som avgör om beteendet eller handlingen är oönskat eller kränkande. Varje elev har rätt att få stöd och bli tagen på allvar. En utredning ska göras och åtgärder vidtas. Elev som deltagit i en utredning om kränkning, trakasserier eller diskriminering får inte utsättas för repressalier.

Skolans arbete - ansvarsfördelning

Det är rektors ansvar att:

- all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering, trakasserier och kränkande behandling inte är tillåtet i skolan.
- skolan granskar sin verksamhet för att upptäcka risker för diskriminering, trakasserier och kränkningar.
- det drivs ett målinriktat arbete för att främja ett tryggt klimat och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- en årlig plan upprättas, utvärderas och revideras i samarbete med personal, elever och vårdnadshavare.
- en utredning görs och åtgärder vidtas om skolan får kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkningar förekommer.
- se till att skolan har en modell för dokumentation av sådana händelser.

Det är personalens ansvar att:

- följa skolans årliga plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som förmedlas.
- vara lyhörd för stämningen på skolan och hur det sociala samspelet i klasserna fungerar.
- tillsammans med eleverna diskutera och arbeta fram skolans ordningsregler samt ordningsreglerna vi har i klassrummet.
- i det vardagliga arbetet prata med eleverna om konfliktlösning och påtala kränkningar.
- åtgärder vidtas när diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling misstänks, anmäls eller upptäcks.
- dokumentera fall av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- följa upp utredda fall av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Personalen i skolan förväntar sig att föräldrar

- påtalar diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som förekommer i skolan.
- ställer upp och samarbetar med skolan när det gäller hanteringen av sådana händelser.
- stöttar sina barn att vara goda kamrater.

Personalen i skolan förväntar sig att elever

- påtalar om det förekommer trakasserier eller kränkande behandling i skolan.
- är goda kamrater och följer skolans och klassens ordningsregler.

Vid misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling kontakta snarast skolan.

Kontaktpersoner inom skolan

- Klassläraren
- Rektor Agneta Arwidsson Karlsson, 072-716 26 49
- Skolans elevhälsoteam med rektor
- Skolsköterska Susanne Österberg, tel. 0570-819 57
- Kurator Monica Andersson, tel. 0570-819 62
- Specialpedagog Eva A. Höglund, tel. 0570-819 52

Kartläggning av grundskolan, grundsärskolan och grundsärskolans träningskoleinriktning under läsåret 2017-2018

Varje läsår har Kyrkebyskolan åk 4-9 en dag avsatt till gemensamt arbete runt värdegrundsfrågor. Denna värdegrundsdag kopplas samman med det vardagliga arbetet i klassrummet. 2017 var temat hur vi är mot varandra på nätet, genom sociala medier. Malte Hallqvist hade en gemensam uppstart med alla elever och därefter arbetade klasserna vidare med att se på film gällande hur vi bemöter varandra, vad som är ok i det fysiska mötet och genom sociala nätverk. Samtal fördes kring vilka kränkningar de själva upplevt på nätet, kopplat till våra diskrimineringsgrunder. Dagen avslutades med att alla klasser på mellanstadiet gjorde varsin gemensam tavla med tummen upp och tummen ned, uttryck för vad som är ok och inte ok att uttrycka på nätet.

Alla elever, förutom klass 4c har under läsåret svarat på den kommun gemensamma grundskolenkäten. Genomförandet av enkäten skedde under november månad 2017. Detta är en årlig kartläggning för att upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på skolan. På grund av omständigheter som orsakat flera lärarbyten, har inte enkäten besvarats av ovan nämnda klass.

Eleverna har även besvarat vår egen klimatenkät. Enkäten besvarades under april månad 2018. Varje elev har då individuellt svarat på frågor som berör trivsel och trygghet i klassen och på skolan.

Båda enkäterna har följts upp i klasserna genom att resultatet gått igenom och förbättringsförslag har lämnats till elevhälsoteam och rektor. Klassresultaten med tillhörande kommentarer har arbetslaget och elevhälsoteamet fått tillgång till för att kunna sätta in åtgärder om ett visst mönster framträder på gruppnivå.

Mentorerna och övrig personal har under läsåret fortlöpande observerat och stämt av elevernas mående och trivsel. Vid behov har mentorerna kopplat in och tagit stöd av EHT-teamet, d.v.s. specialpedagog/rektor/kurator/skolsköterska/skolpsykolog/resursperson i elevsociala frågor. Om en elev har känt sig utsatt/kränkt har detta meddelat rektor som säkerställt att ärendet skyndsamt utreds.

Vi har en kortfattad version av gången gällande konflikter/trakasserier/kränkningsärenden på skolan där det framgår hur personal skall agera.

1. Om en vardaglig konflikt uppstår är det undervisande lärare som reder ut konflikten, samråder med klasslärare om behov finns och meddelar hemmet om läraren bedömer att det behövs. Läraren gör minnesanteckningar.
2. Om klasslärare/mentor ser att det finns ett mönster av konflikter kring eleven så för läraren samtal med de berörda och meddelar läraren EHT teamet. Läraren gör minnesanteckningar.
3. Om konflikten berör många elever i olika klasser eller är särskilt omfattande kopplas vår resursperson i elevsociala frågor in. Hen dokumenterar.
4. Om konflikten är av allvarlig karaktär och bedöms, av personal och/eller elev), som en kränkning eller trakasserier så anmäls detta genast till rektor som omedelbart meddelar huvudman. Läraren fyller i de två första rutorna på blanketten "Dokumentation av kränkande behandling/diskriminering/trakasserier" som finns på intranätet och lämnar den sedan till rektor eller vår resursperson i elevsociala frågor och de utreder sedan i samråd ärendet.

Denna sammanfattande arbetsgång skall ses som en del av kartläggningsarbetet och för att fånga upp om någon upplever sig illa behandlad, trakasserad eller kränkt. Elevhälsoteamet har kontinuerligt arbetat på organisations-, grupp- och individnivå för att kartlägga, förebygga och främja ett gott arbetsklimat. Elevhälsoteamet träffas två timmar i veckan, men arbetar däremellan handledande tillsammans med personalen och direkt med berörda. Alla aktuella ärenden lyfts och följs upp, men framförallt sker diskussioner kring klimat/mående och hur vi kan organisera och skapa förutsättningar för en god elevhälsa.

Vid utvecklingssamtalen, som är en gång per termin, har alla elevers mående följts upp. Kontakt har även tagits med elev och vårdnadshavare vid behov. Alla klasser har regelbundna klassråd. De frågor som har berört hela skolan har tagits upp på elevrådet, som leds av personal från EHT.

Skolsköterskan har haft hälsosamtal tillsammans med eleverna i åk 4. Samtalet har då bl.a. handlat om elevens mående.

Sammanfattning av svaren på enkäterna, 2017-2018

Enkät som genomförts med samtliga grundskoleelever i kommunen, nov. 2017

Nedan visas svaren för Kyrkebyskolans elever i en jämförelse med svaren från 2014, 2015 och 2016. De procentvärden som anges är den andel av eleverna som svarat att påståendet stämmer helt/stämmer till stor del.

Kyrkebyskolan 4-6	2014	2015	2016	2017
Jag trivs bra i skolan.	93,9	97,2	95,4	89,5
Jag har arbetsro på lektionerna.	75,4	86,0	82,0	81,3
Jag känner mig trygg i skolan.	95,9	96,6	93,8	93,9
Jag har vänner i skolan.	93,6	97,9	95,5	92,8

Källa: Arvika kommuns grundskoleenkät

Här konstaterar vi att vi ligger högt i upplevd trygghet och att de allra flesta har vänner. Mellanstadieläverna uttrycker dock otrygghet i sexans korridor där högstadieläver vistas. Däremot ser vi att den upplevda arbetsron ligger kvar på lägre siffror. Oroväckande är även att den upplevda trivseln har minskat.

Kyrkeby skolans klimatenkät, april 2017

Svaren graderades med siffrorna 1-4: 1=stämmer inte alls 2 =stämmer till viss del 3= stämmer ganska bra 4=stämmer helt. Nedan visas svaren för Kyrkeby skolans elever i en jämförelse med svaren från 2016. De procentvärden som anges är den andel av eleverna som svarat att påståendet stämmer helt/stämmer till stor del.

Påstående	2016	2017
Jag trivs i klassen.	88 %	88,6 %
Jag känner mig trygg i klassen.	94 %	94,3 %
Jag har kamrater i skolan och i klassen.	94 %	93,1 %

Källa: Kyrkeby skolans klimatenkät.

Påstående	2016	2017
Jag känner att jag har arbetsro i klassrummet	73,7%	77,8%
Tycker du att de vuxna på skolan lyssnar och bryr sig om dig?	94,8%	90,5%
Vet du vem eller vilka på skolan du skall prata med om du eller någon annan behandlas illa?	94,8%	91,8%
Har du bra kontakt med din klasslärare?	97,1%	93%

Källa: Kyrkeby skolans klimatenkät.

I april svarade 158 elever på enkäten. Svaren visar att de flesta eleverna känner sig trygga i klassen och att de har kamrater i skolan och i klassen. En intressant jämförelse är här det sjunkande resultatet på grundskolans enkät, gällande trivseln på skolan, samtidigt som trivseln i klassen inte ändrats sig mot föregående års mätning. Kan detta bero på att grundskolans enkät omfattar trivseln på hela skolenheten, medan vår egen klimatenkät mer inriktas mot klassen och klassrummet? Fler elever upplever arbetsro i klassrummet men detta måste ändå fortfarande ses som ett fortsatt utvecklingsområde. Vi ser att det fortfarande finns elever som vi i nuläget inte nått fram till med information angående vilken de kan vända sig till när de själva behandlats illa eller ser annan elev som behandlats illa. Här måste vi diskutera vidare hur vi kan nå alla med information, hur planen på ett bättre sätt kan konkretiseras för eleverna. Oroväckande är även resultaten över elevernas upplevelser av försämrad kontakt med lärare samt det sjunkande resultatet på påståendet ”Tycker du att de vuxna på skolan lyssnar och bryr sig om dig?” Analys behöver göras för att få ytterligare förståelse över vad detta beror på.

I enskilda svaren och i resultatdiskussionen i klasserna kom det fram att en hel del av eleverna kände sig otrygga vid torget, i sexans korridor och toaletterna i samma korridor. Detta beroende på högstadielävernars höga nävaro i samma korridor. Eleverna önskar högre lärartäthet i korridorerna. Detta kan nog till viss del spegla det lägre resultatet gällande trygghet på skolan.

Analys av grundskolan, och grundsärskolans kartläggning samt åtgärder under läsåret 2017-2018

Åtgärder som fått positiv effekt för trivseln och tryggheten:

Skolan har haft ett gemensamt, aktivt och reflekterande förhållningssätt till de normer och värden som den förmedlat genom sin organisation och undervisning. Skolans mål har varit att alla ska ta avstånd från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Misstankar om kränkningar, trakasserier eller diskriminering har omedelbart meddelats rektor som i sin tur meddelat huvudman och sett till att ärendet skyndsamt utretts. När vi ser över de ärenden vi utrett kan vi konstatera att det till största del har rört sig om konflikter. Dessa konflikter har utretts utifrån skolans plan och har inte behövt gå vidare till huvudman. Vid de kränkningsärenden som förekommit under läsåret har dessa utretts i enlighet med skolans plan. Se punkt 4 s. 5 i denna plan.

Vid de ärenden som vårdnadshavare har kontaktats har personal, rektor, elever och vårdnadshavare tillsammans varit delaktiga i utredningsarbetet, ärendena har dokumenterats, följts upp och avslutats i samförstånd. Inga kränkningsärenden gällande grundsärskola, grundsärskola med träningskoleinriktning eller fritids har anmälts. Vi har diskuterat vad detta kan bero på och har kommit fram till att det dagliga främjande värdegrundsarbetet som sker i grupperna tillsammans med en hög personaltäthet gör att de få konflikter som sker fångas upp tidigt och inte är av sådan art att det kan benämnas som kränkningar eller trakasserier.

Svaren på skolans egen enkät och den kommunövergripande enkäten har analyserats av rektor, specialpedagog och resursperson i elevsociala frågor samt av lärarna. Mentorena har diskuterat klassens resultat med eleverna på klassråd.

Personalen har haft återkommande diskussioner på arbetslagsmöten, som är en gång i veckan, om hur de genom sitt förhållningssätt och agerande förankrar normer och värderingar hos eleverna. Specialpedagog och rektor har deltagit vid några träffar för att vara ett stöd och bollplank mot personalen.

All personal har varit medveten om sin betydelse som förebild genom sitt förhållningssätt och sitt agerande. De har varit lyhörda och har haft nolltolerans mot all form av diskriminering, kränkningar och trakasserier. Detta gäller även om personalen har fått kännedom om kränkningar och trakasserier som har förekommit på fritiden inom de sociala medierna. Diskussioner med eleverna har förts om de sociala mediernas betydelse och vilka risker som kan uppstå.

Vissa av skolans ordningsregler har tidigare processats fram genom diskussioner i klasserna. Meningen är att reglerna ska följas upp kontinuerligt samt utvärderas av elevrådet under läsåret. Elevrådsrepresentanterna har varit goda förebilder för att aktivt upprätthålla reglerna.

Skolgården är en gemensam stor yta för åk 4-6. Där finns alltid rastvakter ute när någon klass har rast men vi har haft väldigt få gemensamma raster vilket genererat mycket rastvaktstid. Lärare har inte alltid hunnit ut i tid och har ibland varit tvungna att gå in tidigare än eleverna för att förbereda nästa lektion. Eleverna har inte alltid känt de rastvakter som varit ute då de inte möter alla pedagoger i undervisningen. De inköpta rastvaktsvästarna har använts och lett till att eleverna lättare sett var rastvakterna befunnit sig. Vissa elever har fått vuxenstöd på rasterna, då detta har varit ett behov.

Vår skola har sedan många år valt att ha förlägga 2 x 30 min uteverksamhet per klass. Dessa pass planeras och genomförs av vår resursperson i elevsociala frågor och är även en del av elevhälsoteamet samt en länk mellan klasser/grupper och elevhälsoteamet. Passen planeras efter vad just klassen/gruppen behöver öva på. Alla pass innehåller dock inslag av samarbete, teambuilding, rollprovning och att förhålla sig till överenskomna regler. Detta är en viktig del av vårt förebyggande och främjande arbete. Under stor del av vårterminen -18 har klasserna enbart haft ett pass per vecka. Detta beroende på omfördelning av uppdrag till resursperson i elevsociala frågor. Detta kan vara en bidragande orsak till sjunkande trivsel på skolan. Ofta väljer eleverna att på raster fortsätta med de lekar och samarbetsövningar som de lärt sig och övat på under utepassen. Detta ser vi har skett i mindre omfattning än tidigare och att elevernas spontana lek oftare leder till konflikter.

Vi ser också att dessa pass visat sig vara gynnsamma för en inkluderande skola där elever, oavsett funktionsvariation och skolförhållanden, samarbetar och hjälps åt. Denna gemenskap och inkluderande förhållningssätt vidhålls sedan även när utepasset är slut och att vara inskriven i grundsärskola eller grundskola med träningskoleinriktning upplevs vara lika självklart som att vara inskriven i grundskolan. Det är bara mindre förekommande. Vi har elever i grundskolan som behöver extra hjälp med vissa förmågor som övas i grundsärskolan och då får de öva på det tillsammans med grundsärskolan och detta ses som alldeles självklart.

Vi har vissa återkommande rutiner runt studieövergångar och vid läsårsstart. Dessa är återkommande åtgärder som vi ser fungerar förebyggande och främjande både på individ, grupp och organisationsnivå. Vi får en gedigen överlämning och kan utifrån elevernas behov sätta ihop grupper som vi tror gynnar elevernas kunskapsmässiga- och sociala utveckling och framförallt skapar organisatoriska förutsättningar för ett gott klimat på gruppnivå och ett bra mående på individnivå. Efter klasserna och all överlämning är gjord så matchar vi, tillsammans med lärarna i arbetslaget, klasser med mentorer. Detta för att maximalt nyttja den kompetens och erfarenhet som kollegiet besitter.

Inför övergången till högstadiet börjar arbetet med att förbereda eleverna under förevarande vårtermin, för att de ska känna trygghet och harmoni. En särskild överlämningsplan finns, för möten i nya konstellationer, samt för informationsutbyte mellan stadierna. På höstterminens föräldramöte i årskurs 6 informerar skolan om kommande förändringar. Blivande åk 4:or kommer till Kyrkebyskolan, under maj månad, på besök för att träffa sina nya mentorer. Resurspedagogen har innan besöket på Kyrkebyskolan varit på besök i årskurs treklasserna och haft utepass med dem och informerat om Kyrkebyskolan.

De två första skoldagarna ägnades i årskurs 4 åt "lära känna" samtal med elev, vårdnadshavare och mentor. Eleverna i årskurs 5 förbereddes under en av dagarna på fadderuppdrag gentemot eleverna i fyran, och påmindes om gemensamma regler. Tredje dagen följde eleverna i fyran sin personliga fadder från årskurs 5, som visade olika aktiviteter och platser på skolgården att vara, samt lekte tillsammans. Vår resursperson i elevsociala frågor ansvarade för detta. Resten av första skolveckan hade elever i årskurs 4 schemalagd uteverksamhet 30 minuter varje dag.

Genomgång av skolans ordningsregler skedde under höstterminens första veckor. Revidering av dessa regler sker sedan på vårterminen efter diskussioner i klasserna. Ordningsreglerna är gemensamma, med tydliga formuleringar med vad som gäller. Skolan har nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling. Vissa klasser har tillsammans med mentor kompletterat med vilka ordningsregler som gäller i klassrummet.

Det har funnits personal ute under raster, enligt schema, personalen ser även till att eleverna befinner sig utomhus under rasterna och inte inne i korridorerna. Vid förhinder är det personalens eget ansvar att ordna annan personal ute på rasten. Vid tillfällen där tiden för rast tidigare läggs eller förskjuts ansvarar undervisande lärare för eleverna. På eftermiddagarna finns det speciell bussvakt för mellanstadiet, som kan observera och ingripa om något händer. Tydliga rutiner för rastvakter och vikarier finns i vikariepärmen.

Åk 4 och 5 går tillsammans med vuxen till musikundervisningen. Eleverna har uppgett att det är otryggt att gå över torget ensamma och därför går läraren tillsammans med eleverna. I årskurs 6 upplever inte eleverna det som ett problem, men undervisande lärare erbjuder möjligheten att gå tillsammans.

Inför textillöjd möter läraren upp eleverna utifrån gruppens behov.

Vid bussarna på eftermiddagen finns det fast vaktpersonal för mellanstadiet kl. 15.10 – 15.30, de elever som åker senare får vänta på sin buss inne i skolan. Detta för att säkerställa att eleverna känner sig trygga och har vuxenstöd.

Kartläggningen visade också att följande åtgärder inte har gett tillräcklig effekt eller behöver utformas på ett annat sätt:

De gemensamma reglerna behöver även involvera övrig personal som lokalvårdare, vaktmästare och kökspersonal för att skapa en helhet för eleverna.

Vissa av skolans ordningsregler har tidigare processats fram genom diskussioner i klasserna. Meningen är att reglerna ska följas upp kontinuerligt samt utvärderas av elevrådet under läsåret. Elevråden har dock inte genomförts lika frekvent som planerat på grund av rektorsbyte och neddragning av tjänst för resursperson i elevsociala frågor.

Tydliga rutiner för rastvakter och vikarier finns i vikariepärmen. Denna behöver dock uppdateras samt aktualiseras och användas mer frekvent. Båda enkäterna visar att flera elever upplever att de inte har studiero. Vi har haft mycket diskussioner kring vad studiero är och hur vi kan och ska ge varandra studiero. I de flesta klasserna upplever vi att det råder studiero, men i ett fåtal klasser så har det under vissa lektioner varit svårt att få till arbetsron. I dessa klasser arbetar elevhälsoteamet och arbetslagen tätt både med individer och med gruppen för att säkerställa allas rätt till studiero.

Mål samt främjande och förebyggande åtgärder för läsåret 2018-2019

Med utgångspunkt från utvärderingen och analysen av föregående års arbete samt kartläggningen revideras målen och nya åtgärder bestäms för årets plan.

Mål

- Elever ska känna sig trygga i att all personal aktivt ingriper, åtgärdar och följer upp, så snart någon form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling upptäckts eller anmälts, d.v.s. nolltolerans.
- Alla elever ska veta vem eller vilka de kan vända sig till på skolan om man själv eller någon annan behandlas illa.
- Vi har en god och tillgänglig arbets/lärmiljö, där alla bemöts med respekt, känner trygghet, trivsel och arbetsglädje. Alla använder ett respektfullt och vårdat språk.
- All personal ska veta hur de ska agera vid upptäckt av diskriminering/trakasserier/kränkande behandling.
- Vi ska i de årliga enkätsvaren från eleverna kunna se en positiv utveckling, vad gäller deras svar om trygghet, trivsel och studiero.
- Vi ska under året bygga upp en samlad bild av hur det främjande och förebyggande arbetet som görs på skolan ser ut, för att inför nästa läsår kunna utveckla det vidare.
- Utifrån föregående läsårs NPF-utbildning fortsätter arbetet med att skapa tillgängliga lärmiljöer för alla elever.

Övergripande främjande och förebyggande åtgärder

Skolnivå

- Skolan har ett gemensamt, aktivt och reflekterande förhållningssätt till de normer och värderingar som den förmedlar genom sin organisation och undervisning.
- Diskussioner förs inom personalgruppen för att enas om tolkning av regler, påföljder samt hur och när man ska agera i olika situationer.
- Närvarande och engagerade vuxna i skolan.
- Rastvärdar: Många vuxna är ute på rasterna samt att rastvärdarna fördelar sig på skolgården utifrån behov. Vissa elever har behov av resurspersonal. Rastvärdsschemat följs upp regelbundet av resursperson i elevsociala frågor. Denne vet utifrån elevhälsoarbetet om någon grupp behöver extra vuxenstöd eller hjälp att komma igång med givande rastaktiviteter samt kan också handleda rastvakter i hur vi kan stötta eleverna till hälsofrämjande rastaktiviteter.
- Vår uteverksamhet, se tidigare beskrivning.
- Alla klasserna besvarar den kommungemensamma grundskoleenkäten samt Kyrkeby skolans klimatenkät.
- Gemensamt framtagande av ordningsregler.
- Personalen i EHT-teamet finns vid behov med som handledare och stöd för lärarna och övrig personal. Detta för att skapa en samsyn kring förhållningssätt, arbetsmetoder och strategier för alla elever oavsett funktionsvariation.
- EHT deltar vid några arbetslagsmöten samt APT för att vidareutveckla skolans främjande och förebyggande arbete.

- Under läsåret 2018/19 kommer intern fortbildning i EHT-teamet ske. Detta genom SPSM:s "Det lilla ordet främst" samt boken "EHM, elevhälsomötet – en främjande, förebyggande och lärande modell."
- På arbetslagsmöten diskuteras punkten "förhållningssätt och agerande" regelbundet. Detta för att förankra normer och värden hos eleverna.
- En projektansökan till SPSM, angående tillgänglig lärmiljö för elever i behov av anpassningar inom NPF-spektrat, har skickats in av specialpedagog. I väntan på svar gällande denna ansökan köps olika hjälpmedel in som kan vara till hjälp för anpassning och tillgänglighet gällande den fysiska lärmiljön.

Gruppenivå

- Arbetslagen arbetar med sina klasser i respektive årskurs under de tre första dagarna av ht-18.
- Personalen bemöter elevernas attityder och värderingar.
- Samarbetsövningar: Ge eleverna exempel och modeller på när/hur man visar respekt och tar hänsyn samt hur de kan använda det i praktiken, t.ex. på raster och i konfliktsituationer.
- Trygghetsfrågor diskuteras regelbundet på klassråd och förs vid behov vidare till elevrådet.
- Gemensamt framtagna ordningsregler för klassen. Dessa följs kontinuerligt upp på klassråden.
- I åk 4 och 5 hämtas eleverna av musikläraren inför varje musiklektion.
- Pedagog följer, utifrån gruppens behov, åk 4-5 till slöjdekitioner.
- I matsalen sätter sig högstadiets elever först och främst i det inre rummet. Mellanstadiet i det yttre. Innan klassen går in i matsalen går läraren in och hör vilken mat det är (ibland är matsedeln ändrad) samt hur mycket man får ta av vissa rätter. Kontrollerar att det finns mat framme. Om inte väntar klassen utanför tills nya kantiner burits in.
- I den dagliga verksamheten med eleverna finns det med moment som tar upp värdegrundsfrågor.
- Exempel på metoder som används för att stärka gruppen/klassen: värderingsövningar, samtal, temaarbete, rollspel, trygghetsövningar, diskussioner kring rättigheter och skyldigheter, massage, yoga och mindfulness - Barn i balans etc.
- Vi förebygger oro och otrygghet i fyr-femmans korridor genom att årskurserna fyra och fem använder olika dörrar när de går in/ut. Detta även för att undvika onödigt spring i korridoren som kan leda till minskad studiero för de klasser som har lektion.

Individnivå

- Elevsamtal, enskilt eller i smågrupper.
- Genom samtal stärka enskilda elever, positiv förstärkning.
- Uppmärksamhet på situationer där elever kan riskera att känna sig utslutna eller kränkta på annat sätt.
- En fungerande dialog mellan skola-hem-skola.

- Samtal med berörda elever då konflikter/kränkningar förekommer, samt dokumentation, kontakt med vårdnadshavare, fylla i blankett om kränkande behandling/trakasserier/diskriminering, samt stöd från elevhälsoteamet.
- Klassrumsdörrarna är låsta innan skoldagen startar. När elev är i behov av lugn och ro innan skoldagen börjar släpps elev samt i vissa fall elevassistent in till elevens hemklassrum. Detta görs upp med mentor och resursperson i elevsociala frågor.
- Pedagogerna kan utifrån behov och önskemål boka tid med personal från elevhälsoteamet för att få stöd och handledning i det sociala arbetet med elever och föräldrar.

Ansvar: Rektor och all personal

Kränkande behandling

Främjande och förebyggande åtgärder:

- Skolan granskar varje läsår rutiner på skol- grupp- och individnivå för att upptäcka och se om de kan innebära risk för kränkningar av elever.
- Diskussioner med eleverna förs om de sociala mediernas betydelse vad gäller risk för kränkningar, d.v.s. vilket ansvar var och en har för det som skrivs och vilka bilder som publiceras.
- Personalen är medveten om sin betydelse som förebild genom sitt förhållningssätt och agerande.
- Skolan arbetar på olika sätt med begrepp ur Lgr 11, såsom demokrati, mänskliga rättigheter, respekt, ansvar m.m.
- Ett förebyggande arbete med språkbruket sker i klasserna.
- Personalen arbetar med socialt emotionellt lärande i klassrummet som syftar till att alla ska känna sig lika värda. Detta ska ske under hela skoldagen.
- Skolans personal har nolltolerans mot alla former av kränkningar och ingriper genast. Det här gäller även om personalen får kännedom om kränkningar som förekommer på fritiden inom de sociala medierna, då det påverkar elevens/elevernas skolsituation.
- Personalen är lyhörd och tar elevernas signaler på allvar.
- Alla klasser diskuterar i början av höstterminen vilka ordningsregler som ska gälla på skolan, med speciell inriktning mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. De följs sedan upp i elevrådet där reglerna slutligen bestäms. Även lokalvårdare, kökspersonal och vaktmästare görs delaktiga i arbetet.
- Det förs ett medvetet arbete och en kontinuerlig information mellan personalen för att skapa en gemensam grundsyn kring regler och bemötande av elever, i de fall man behöver ingripa.
- En kontinuerlig dialog förs med eleverna för att tydliggöra vad som är viktigt på rasterna och lektionerna för att alla ska trivas.
- Angripa språkbruket utifrån vad som upplevs som kränkningar eller trakasserier. Diskutera och synliggöra jargonger elever emellan. Personalen ingriper omedelbart om en elev visar tråkig jargong eller attityd.
- Arbeta med att stärka eleverna så maktstrukturer och hierarkier inte får möjlighet att utvecklas. Ibland styr personalen gruppindelningar för att inte ge utrymme för uteslutningar. Personalen är särskilt uppmärksam på faran för gruppbildning och andra oönskade effekter, t.ex. när eleverna står i led.

- Konflikter bearbetas enskilt, i grupp och tillsammans med föräldrar, utifrån situationen. Bedömningen när föräldrar ska kontaktas görs av läraren, t.ex. när föräldrar och lärare behöver ha gemensamma strategier.
- Tydlighet mot eleverna och en medveten träning för att få ljudnivån i klassrum, matsal, idrottshall och korridorer på en lagom nivå.
- Sträva efter att organisera rastvärdssystemet effektivt och med genomtänkta lösningar, t.ex. rastvärdar både på framsidan och baksidan av skolbyggnaden och på de ställen där elever har upplevt sig otrygga.
- Uppmuntra eleverna till nya kontakter för att lösa upp olika gruppkonstellationer.

Ansvar: All personal

Trakasserier och sexuella trakasserier

Främjande och förebyggande åtgärder:

- Skolan har en nolltolerans för trakasserier, såväl sexuella som sådana med hänsyftning till diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
- Personalen för diskussioner med eleverna om språkbruk som kan uppfattas som trakasserande och har sexuell anspelning.

Ansvar: All personal

Diskrimineringsgrunderna

Kön

Främjande och förebyggande åtgärder:

- Skolan ska skapa förutsättningar för eleverna att kunna utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa könsroller.
- Genusperspektivet ska finnas med i alla beslut som rör skolans organisation och verksamhet.
- En medveten fördelning av "taltid" för att ge flickor och pojkar samma förutsättningar.
- Oavsett genustillhörighet har man rätt att välja aktivitet efter intresse. Eleverna får exempel genom att titta på film, läsa böcker etc.

Ansvar: Rektor och all personal

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Främjande och förebyggande åtgärder:

- Alla elever skall bemötas med respekt oavsett elevens känsla av könsidentitet.
- All verksamhet på vår skola ska genomsyras av ett genusperspektiv för att öka jämställdheten.

- Om någon elev inte identifierar sig som flicka eller pojke eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön bemöts det med förståelse och respekt. Samtal och reflektioner med eleverna ska ske i naturliga sammanhang.
- Oavsett om man identifierar sig som pojke, flicka, annat eller inte alls så har man rätt att välja aktivitet efter intresse. Eleverna får exempel genom att titta på film och läsa böcker.

Ansvar: All personal

Etnisk tillhörighet

Främjande och förebyggande åtgärder:

- All personal medverkar till att utveckla barnens och elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och förmåga att ta ansvar för andra människor.
- Tolk används vid samtal och möten.
- All personal tar tillfällen i akt och bemöter elevernas attityder och föreställningar runt etniska likheter och olikheter, demokrati och jämlikhet.
- Tydliggöra via tolk för föräldrar med utländsk härkomst vad skolan har för förväntningar på elevernas skolgång.

Ansvar: All personal

Religion eller annan trosuppfattning

Främjande och förebyggande åtgärder:

- I det vardagliga arbetet bemöts elevers frågor och funderingar, t.ex. om olika trosuppfattningar.
- Uppmärksamma och arbeta med mångkultur och de högtider som våra elever firar.

Ansvar: All personal

Funktionsvariation

Främjande och förebyggande åtgärder:

- Planera och anpassa skolans lokaler och verksamhet efter de olika behov som finns för elever och vårdnadshavare med funktionsvariation.
- Vårdnadshavare med funktionsvariation ska ges samma möjligheter som övriga vårdnadshavare att besöka skolan och delta i anordnade aktiviteter.
- Arbeta med att öka kunskapen hos elever och personal om olika funktionsvariationer. Ha en förståelse om vikten av ett bra bemötande.
- Anpassa arbetssätt och material utifrån elevernas behov.
- Inom varje klass ordna aktiviteter där man kan få känna på några förutsättningar för olika funktionsvariationer.
- Planera in och ge pauser till elever som har stort rörelsebehov.

Ansvar: Rektor, all personal

Sexuell läggning

Främjande och förebyggande åtgärder:

- Arbeta för ökad förståelse, respekt och acceptans för olika sexuella läggningar.
- Diskussioner om olika familjebildningar tas upp i klasserna i naturliga sammanhang.
- Samtal och reflektioner med eleverna kring deras bruk av ord med sexuell anspelning.

Ansvar: All personal

Ålder

Främjande och förebyggande åtgärder:

- Skolans lokaler och skolgård är till för alla oavsett ålder.
- Nyanlända elever skolplaceras utifrån ålder och social mognad.

Ansvar: Rektor och all personal

Delaktighet – förankring - information

Augusti/september 2018

- Planen för läsåret 2018-2019 presenteras för eleverna.
- Arbetet mot målen och med åtgärderna för läsåret planeras av personalen och elevernas tankar och förslag tas tillvara.
- Planen för läsåret 2018-2019 presenteras vid första föräldramötet under höstterminen - 18 och läggs ut på skolans hemsida.

November

- Den kommungemensamma elevenkäten genomförs med åk.4-6. Uppföljning med eventuella justeringar görs i planen.

April

- En klimatenkät genomförs med alla elever. Den sammanställs av vår resursperson i elevsociala frågor och diskuteras i klasserna, på elevrådet, i arbetslagen, på skolrådet och på EHT. Alla synpunkter beaktas och mynnar ut i ett förslag på åtgärder.

Juni

- Vid en pedagogisk konferens eller PKU-dagar i juni granskas läsårets arbete. Med utgångspunkt från enkäterna, olika kartläggningar och den dokumentation som finns analyseras och utvärderas samtliga mål i planen, samt hur arbetet har fungerat på organisations-, grupp- och individnivå. Nya mål och åtgärder diskuteras. Utvärderingsfrågorna i planen används som stöd.
- Samtal med eleverna klassvis om mål och åtgärder för kommande läsår. Elevernas synpunkter och förslag tas tillvara, enskilda såväl som elevrådets.

- Gemensamma mål, förebyggande och förhindrande åtgärder för läsåret 2018-2019 dokumenteras i skolans *Kvalitetsredovisning* och är ett underlag för den revidering som görs i början av nästa läsår.

Under läsåret följs arbetet kring den *Årliga planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* kontinuerligt upp i samtliga klasser. Detta för att säkerställa att alla elever behandlas lika och att elevernas åsikter tas tillvara. Skolans likabehandlingsarbete följs även regelbundet upp på Elevhälsoteamets möten under hela läsåret.

Vårdnadshavare har möjlighet att kontinuerligt lämna synpunkter på planen och på arbetet med likabehandling, till rektor, ansvarig mentor eller till elevhälsoteampersonal. Denna behandlas också på skolråd. Exemplar av den *Årliga planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* ska finnas i skolans krisplan samt i varje klassrum. Planen finns även utlagd på skolans hemsida.

Ansvar: Rektor, klasslärare, specialpedagog och EHT-team

Kompetensutveckling

Alla pedagoger kommer under läsåret att få kompetensutbildning i hur vi skapar en tillgänglig lärmiljö med hjälp av digitala möjligheter.

Uppföljning och utvärdering

Arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska följas upp, utvärderas och dokumenteras fortlöpande.

September/oktober 2018

- Avstämning görs kring varje elevs mående, vid behov görs även intervjuer och kartläggningar.
- Vid höstterminens föräldramöte och utvecklingssamtal samlas enskilda föräldrars synpunkter in och tas tillvara.

November

- Alla elever svarar på en kommunövergripande enkät med frågeställningar runt likabehandling, trygghet och inflytande i skolan. Svaren sammanställs centralt och skickas till skolan för vidare analys och eventuella åtgärder på skolan.

April 2019

- Alla elever svarar på skolans egen klimatenkät. Vid behov görs intervjuer och kartläggningar. Svaren analyseras och utvärderas i arbetslagen och tillsammans med eleverna i respektive klass.
- Vid vårterminens utvecklingssamtal samlas enskilda föräldrars synpunkter in och tas tillvara.

Maj

- Arbetslagen gör en bedömning av måluppfyllelsen och en utvärdering av planens främjande och förebyggande åtgärder. Samtidigt görs en utvärdering av planens övriga delar.

- Varje klass gör också en utvärdering av de främjande och förebyggande åtgärderna.
- Övriga synpunkter på planen samlas in.
- Synpunkter från enskilda föräldrar tas tillvara.
- Arbetslagen och klasserna diskuterar vilka förebyggande och främjande åtgärder som ska prioriteras kommande läsår.
- Personalen beslutar vilka mål som ska finnas med i nästa års plan.
- Elevhälsoteamet ansvarar för att utvärderingen sammanställs skriftligen. De ansvarar även för eventuell revidering av planen och för att nya mål och åtgärder skrivs in.
- Uppföljning och utvärdering av planen ska vara klar senast augusti 2019. Arbetet är en del av skolans systematiska kvalitetsarbete.

Dokumentation: En uppföljning/utvärdering ska leda fram till: Vilka åtgärder som har varit bra, fungerat och vad som behöver förbättras. Vad som har gjorts och vad som planeras. Hur man har samverkat med elever och personal. Utvärderingen dokumenteras i skolans *Systematiska kvalitetsredovisning*. I slutet av läsåret, juni månad, görs en slutgiltig årlig utvärdering som ligger till grund för kommande läsårs Årliga Plan.

När åtgärder sätts in under en begränsad tid ska det alltid finnas en dokumenterad tidsplan, d.v.s. när åtgärden har påbörjats och när den har avslutats.

Ansvarig: Rektor och all personal

Stödfrågor vid utvärderingen av planens mål och åtgärder

- Har vi nått vårt mål?
- Har åtgärderna genomförts? (Om inte: Varför och hur kan vi gå vidare?)
- Vilka åtgärder planeras men har ännu inte vidtagits?
- Åtgärder som gett positiv effekt. Vad var bra?
- Vilka åtgärder behöver förbättras? Hur?
- Har vi använt resurserna rätt?
- Hur har samverkan skett?

Frågeställningar som undersöker skolans verksamhet

- Har nya risker och hinder uppmärksammats vid utvärderingen och vilka nya åtgärder behöver göras?
- Har risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling framkommit i kommunens grundskoleenkät?
- Har några konkreta händelser inträffat som kan upplevas som diskriminering trakasseri eller kränkande?
- Förekommer repressalier?

- Har diskriminering, trakasseri eller kränkande behandling uppmärksammats av elev- eller lärarorganisationer?
- Granska riskerna för diskriminering, trakasseri och kränkning utifrån organisationsnivå:
Resursfördelning, lokaler, utemiljö, personella resurser granskas på arbetslagsträffar, APT, EHT och klasskonferenser.
Riskerar skolan, genom sin organisation, att diskriminera elever och föräldrar direkt, indirekt, genom bristande tillgänglighet eller genom handlingar som kan upplevas som instruktioner till diskriminering eller repressalier? Granskas mot diskrimineringsgrunderna.
- Granska riskerna för diskriminering, trakasserier och kränkningar utifrån grupp- och individnivå:
Elevernas upplevelser och synpunkter fångas upp vid gruppintervjuer, enkätfrågor, samtal med elever, elevråd. Upplevelser och synpunkter fångas upp vid utvecklingssamtal.
- Förekommer beteenden från vuxnas sida som kan upplevas som diskriminering, trakasserier eller kränkningar?

Frågeställningar som analyserar skolans verksamhet

- Vilka risker har framkommit?
- Vad är orsaken till riskerna?
- Hur kan riskerna minimeras? Vilka åtgärder behöver göras?
- Vad är orsaken till händelser som upplevts som diskriminering, trakasserier eller kränkningar? Hur har de följts upp? Och hur kan de förebyggas i fortsättningen?

Framåt

- Hur använder vi oss av våra erfarenheter i kommande läsårs ”Årlig Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling”?

Uppmärksamma – utreda – dokumentera – åtgärda och följa upp diskriminering, trakasserier och kränkande behandling mellan elever

Allmänna rutiner för att uppmärksamma:

- Trygghetsfrågor tas upp inom arbetslagen.
- Trygghet och trivsel tas upp på utvecklingssamtalen.
- Regelbundna samtal med enskilda elever i klasserna.
- Enkäter.
- Uppmärksamhet inför förändrat beteende.
- Dokumentation och kartläggning.
- Dialog med hemmen.
- Frånvarostatistik med uppföljning.

BILAGA 1

Vuxen kränker barn/elev

Om vuxen utsätter barn/elev för trakasserier, sexuella eller med hänsyftning till någon av diskrimineringsgrunderna gäller samma rutiner.

1. När en vuxen kränker ett barn eller en elev ska man som kollega och/eller chef reagera och påtala hur man upplevde situationen.
2. Ansvarig rektor meddelas om vad som hänt och vilka åtgärder som vidtagits i den akuta situationen. Rektor meddelar huvudman.
3. I en situation där kränkning misstänks eller har förekommit börjar rektor att utreda genom att ta reda på fakta kring vad som har hänt. Rektor pratar med såväl den som utsatts som med den som utförde kränkningen och gör klart att detta inte får förekomma samt vilka följderna blir om beteendet fortsätter. Den som blivit kränkt ges budskapet att skolans vuxna kommer att sätta stopp för kränkningarna samt att det inte är den kränktes fel att kränkningarna inträffat.
4. Samla ytterligare fakta kring kränkningarna genom att låta den kränkte berätta. Anteckna gärna uttryck och händelser. Exempel på frågeställningar är: Vad har hänt? Hur har den kränkte blivit utsatt? Vem kränker? Var sker kränkningarna? När sker kränkningarna?
5. Händelsen/händelserna utreds genom att den eller de som kränker berättar vad som hänt. Skolans syn på kränkningar klargörs tydligt. Skolan accepterar inte någon form av kränkningar. Alla kränkningar måste omedelbart upphöra. Samtalet bör avslutas med att skolan aldrig kommer att acceptera kränkningar och att kontroller kommer att ske så att kränkningarna verkligen upphör. Förnyad samtalstid bör bokas in för uppföljning.

Blanketten "Dokumentation av kränkande behandling" påbörjas och fylls på efterhand.

6. Elevernas vårdnadshavare informeras snarast om samtalen. Beroende på elevernas ålder och mognad, vem som leder samtalen, vad som hänt och hur akut händelsen är informeras vårdnadshavarna före eller efter samtalen. Ju yngre eleverna är, desto viktigare är det att vårdnadshavarna informeras om samtalen i förväg. Det är också extra viktigt att informera vårdnadshavarna i förväg om den/de som genomför samtalen är personer som eleverna inte känner särskilt väl.

7. Ansvarig rektor utreder händelsen och avgör hur uppföljningen ska se ut.
8. Uppföljning sker de närmaste dagarna samt åter efter ca två veckor. Ansvarig rektor dokumenterar uppföljningen av händelsen i den påbörjade blanketten samt beslutar och dokumenterar när ärendet är avslutat. Dokumentationen skickas till huvudman.
9. Den kränkte kan behöva extra stöd under längre eller kortare tid, t ex i form av samtal.
10. Den eller de som kränkt behöver också följas upp och samtalas med under en period.
11. Om kränkningarna inte upphör är det viktigt att gå vidare utan dröjsmål. Detta sker genom att rektor alltid informeras och diskussion om beslut tas. Detta innebär att rektor kopplas starkare till utredning och åtgärder. De åtgärder som då skall övervägas är anmälan till Lärande och stöds verksamhetsledning och utskott, diskussion eller anmälan till socialtjänsten och/eller kontakter med polisen.

BILAGA 2

Barn/elev kränker barn/elev

Om barn/elev utsätter barn/elev för trakasserier, sexuella eller med hänsyftning till någon av diskrimineringsgrunderna gäller samma rutiner.

1. När skolan får kännedom om att en kränkning skett ska omedelbart åtgärder vidtagas. Ansvarig lärare/mentor meddelas om vad som hänt och vilka åtgärder som vidtagits. Ansvarig lärare/mentor pratar med såväl den som utsatts som med den som utförde kränkningen och gör klart att detta inte får förekomma samt vilka följderna blir om beteendet fortsätter. Den som blivit kränkt ges budskapet att skolans vuxna kommer att sätta stopp för kränkningarna samt att det inte är den kränktes fel att kränkningarna inträffat. Rektor informeras och meddelar huvudman. Mentor informerar berörda elevers vårdnadshavare om det inträffade och vilka åtgärder som kommer att vidtas.
2. Den/de som fått rektors uppdrag att utreda börjar med att ta reda på fakta kring vad som har hänt genom att låta den kränkte berätta. Anteckna gärna uttryck och händelser. Exempel på frågeställningar är: Vad har hänt? Hur har den kränkte blivit utsatt? Vem kränker? Vem är ledaren? Var sker kränkningarna? När sker kränkningarna?

Blanketten ”Dokumentation av kränkande behandling” påbörjas och fylls på efter hand.

3. Den eller de som kränker berättar vad som hänt, en i taget och så nära i tid som möjligt. Skolans syn på kränkningar klargörs tydligt. Skolan accepterar inte någon form av kränkningar. Alla kränkningar måste omedelbart upphöra. Fråga gärna: ”Vad kan du göra för att kränkningarna ska upphöra?” Samtalet bör avslutas med att skolan aldrig kommer att acceptera kränkningar och att uppföljning kommer att ske så att kränkningarna verkligen upphör. Förnyad samtalstid bör bokas in för uppföljning.
4. Berörd personal inom skolan informeras och vid behov elevhälsoteamet.
5. Elevernas vårdnadshavare informeras fortlöpande om samtalen. Ju yngre eleverna är, desto viktigare är det att vårdnadshavarna informeras om samtalen i förväg. Det är också extra viktigt att informera vårdnadshavarna i förväg om den/de som genomför samtalen är personer som eleverna inte känner särskilt väl.
6. Om vårdnadshavaren har synpunkter på skolans hantering av ärendet ombeds de kontakta huvudman, i det här fallet skolchefen.

7. Den kränkte och de som kränkt kan behöva extra stöd under längre eller kortare tid, t ex i form av samtal med kurator eller skolsköterska.
8. Uppföljning sker dagen därpå och de närmaste dagarna samt regelbundet tills kränkningarna upphört. Kontinuerlig kontakt med berörda vårdnadshavare. Händelsen dokumenteras fortlöpande. När ärendet är avslutat skickas dokumentationen till huvudman.
9. Om kränkningarna inte upphör är det viktigt att gå vidare utan dröjsmål. Detta beslut tar rektor, vilket innebär att rektor kopplas starkare till utredning och åtgärder. De åtgärder som då skall övervägas är anmälan till socialtjänsten och/eller kontakter med polisen.

BILAGA 3

Barn/elev kränker vuxen

Om barn/elev utsätter vuxen för trakasserier, sexuella eller med hänsyftning till någon av diskrimineringsgrunderna gäller samma rutiner.

1. När skolan får kännedom om att en kränkning skett vidtas omedelbart åtgärder. Ansvarig rektor meddelas. Rektor pratar med såväl den som utsatts som med den som utförde kränkningen och gör klart att detta inte får förekomma samt vilka följderna blir om beteendet fortsätter. Huvudman informeras.
2. Vårdnadshavaren informeras och ges möjlighet att delta i utredningen.
3. Ansvarig rektor utreder händelsen genom att ta reda på fakta kring vad som har hänt. Exempel på frågeställningar är: Vad har hänt? Hur har den kränkte blivit utsatt? Vem kränker? Var sker kränkningarna? När sker kränkningarna? Skolans syn på kränkningar klargörs tydligt. Skolan accepterar inte någon form av kränkningar. Alla kränkningar måste omedelbart upphöra. Samtalet bör avslutas med att skolan aldrig kommer att acceptera kränkningar och att uppföljning kommer att ske så att kränkningarna verkligen upphör. Tid för uppföljning bokas.
Blanketten ”Dokumentation av kränkande behandling” påbörjas och fylls på efter hand.
4. Elevernas vårdnadshavare informeras om samtalen om de inte har varit personligen närvarande. Ju yngre eleverna är, desto viktigare är det att vårdnadshavarna informeras om samtalen i förväg. Det är också extra viktigt att informera vårdnadshavarna i förväg om den/de som genomför samtalen är personer som eleverna inte känner särskilt väl.
5. Uppföljning sker dagen därpå och de närmaste dagarna samt kontinuerligt tills kränkningarna upphört. Ansvarig rektor dokumenterar händelsen, uppföljningen och beslutar när ärendet avslutas. Dokumentationen skickas till huvudman.
6. Den kränkte kan behöva extra stöd under längre eller kortare tid, t ex i form av samtal.
7. Den som kränkt kan också behöva samtalsstöd i någon form.
8. Om kränkningarna inte upphör är det viktigt att gå vidare utan dröjsmål. Detta sker genom att rektor informeras och beslutar om fortsatta åtgärder.

BILAGA 4

ARVIKA KOMMUN

Dokumentation av kränkande behandling/ trakasserier/diskriminering

Ärendet anmält av	Ansvarig handläggare i ärendet	
Den kränkte/diskriminerade elevens namn	Personnummer	
Skola/förskola/fritidshem	Klass/avd	Anmälningdatum

Beskrivning av händelsen		
☐ Rektor informerad		Datum
☐ Huvudman informerad		Datum
☐ Tillbudsrapport inlämnad (<i>Vid fysisk skada</i>)		Datum

	Information har skett till berörda (<i>personal, EHT, kamrater</i>)	Datum
1		
2		
3		
4		
5		

Datum för samtal med berörd elev (samt ev anteckningar)

Datum för samtal med övriga inblandade (namn + ev anteckningar)

Datum för kontakt med vårdnadshavare (samt ev anteckningar)

☐ Åtgärdsprogram har upprättats	Datum
☐ Åtgärdsprogram har inte upprättats	

Datum för uppföljning (ange med vem/vilka)
--

☐ Ärendet är avslutat	Datum
☐ Ärendet överlämnas till polis eller socialtjänst	Datum

Blanketten samt övrig dokumentation arkiveras av rektor/förskolechef. Kopia (exkl anteckningar) lämnas till LoS exp.

Kontakter för mer information

Barn- och elevombudet finns på Skolverket och ska hjälpa elever i frågor om kränkande behandling i skolan. Hit kan man vända sig för att få råd, stöd och hjälp.

Adress: Barn- och elevombudet, 106 20 Stockholm
Telefon: 08-527 332 00 **E-post:** beo@skolverket.se
Webbplats: www.skolverket.se

I Sverige har alla barn och ungdomar under 18 år en egen ombudsman som arbetar för deras rättigheter. Barnombudsmannen informerar om barnkonventionen, följer hur den fungerar i samhället, samt föreslår ändringar i lagar och regler.

Telefon: 08-692 29 50 **E-post:** bo@bo.se **Webbplats:** www.bo.se

**diskriminerings
ombudsmannen**

DO är en statlig myndighet som arbetar mot diskriminering och för allas lika rättigheter och möjligheter i samhället.

Telefon: 08-120 20 700 **E-post:** do@do.se **Webbplats:** www.do.se